

Drobeta-Turnu Severin: situația critică a sistemului de termoficare și urgența modernizării

Alexandru Ciocan

Op-Ed, decembrie 2025

O criză prelungită și un potențial ignorat

Drobeta-Turnu Severin ilustrează provocările cu care se confruntă sistemele centralizate de încălzire din România. După oprirea termocentralei Halânga, orașul a fost forțat să se bazeze pe soluții temporare, dependente de păcură și cu o eficiență scăzută. Costurile ridicate ale combustibilului, pierderile din rețea și lipsa investițiilor în modernizarea capacităților de producție și în rețeaua de transport au transformat încălzirea centralizată într-o problemă pentru locuitori și pentru bugetul local.

Această situație este rezultatul unei tranziții neplanificate. În absența unei strategii coerente, sistemul supraviețuiește prin subvenții de urgență (de la bugetul central, pentru achiziția de combustibil și de la cel local, prin plata certificatelor ETS) și reparații izolate. Situația incertă a centralei Halânga (în insolvență), de unde autoritățile locale închiriază anual, în sezonul rece, două cazane pentru furnizarea de agent termic ridică problema renunțării la sistemul centralizat odată cu extinderea rețelei de gaz natural în oraș. În timp ce mai multe orașe europene cu condiții climatice apropiate au făcut pasul către modernizarea sistemelor de termoficare prin integrarea surselor regenerabile, în special a pompelor de căldură și a recuperării de căldură din apele uzate, Drobeta invocă argumentul lipsei unui sistem sustenabil național, care să nu se bazeze pe subvenții locale, în decizia de a renunța la sistemul de termoficare centralizat.

Autoritățile locale percep sistemul de termoficare ca pe o povară financiară și administrativă. Lipsa contorizării individuale și pierderile mari din rețea fac imposibilă recuperarea costurilor reale. În acest context, municipalitatea înclină să încurajeze soluțiile individuale de încălzire, care permit fiecărui consumator să-și gestioneze propriul necesar energetic. Abordarea transferă responsabilitatea către gospodării, cu riscul de a fragmenta sistemul și cu impact asupra obiectivelor de eficiență energetică și de reducere a emisiilor.

În plus, tranziția către soluții individuale bazate pe gaz natural expune consumatorii la volatilitatea prețurilor pe piața gazelor și la costuri suplimentare după aplicarea ETS 2 începând cu 2028. În contrast, sistemele centralizate de termoficare oferă posibilitatea modernizării treptate prin integrarea surselor regenerabile de energie și a sistemelor de stocare, permițând astfel diversificarea mixului energetic. În cazul orașului Drobeta, o producție de energie termică curată este posibilă prin instalarea pompelor de căldură de mare capacitate, dar pentru ca acest lucru să se materializeze situația trebuie remediată rapid.

Consumatorii nu pot aștepta, iar modernizarea unui sistem de termoficare necesită timp, planificare și investiții consistente pentru întreg lanțul valoric, de la producție la consumatorul final.

De la rețele vechi la soluții noi – un nou model pentru Drobeta

Un prim demers pentru continuarea operării sistemului de termoficare ar fi ca autoritățile locale, cu sprijinul autorităților centrale, să identifice soluțiile prin care rețeaua de transport să treacă în proprietatea autorităților locale. În prezent, aceasta este deținută de o societate aflată în faliment, ceea ce blochează modernizarea sau accesul la investiții.

În contextul tranziției energetice și al dezvoltării pe scară tot mai largă a pompelor de căldură, atât apă-apă cât și aer-apă, autoritățile din Drobeta pot valorifica potențialul acestora pentru sectorul de încălzire centralizată. Poziția geografică, proximitatea Dunării și existența infrastructurii creează premise pentru un sistem de termoficare modern. Necesarul instalat în pompe de căldură pentru a deservi consumatorii actuali este relativ modest, iar experiența mai multor orașe la nivel european demonstrează fezabilitatea unor astfel de proiecte. Autoritățile din Drobeta ar putea face schimb de experiență cu reprezentanții acestor orașe. O capacitate instalată de 50-60 MWt ar fi suficientă pentru a extrage cu ușurință energia termică din Dunăre, asigurând atât necesarul de căldură cât și de apă caldă curentă; pe termen lung sistemul poate fi chiar extins, astfel încât aceeași pompă să furnizeze inclusiv servicii de răcire, dar pentru asta sunt necesare intervenții la consumatori prin înlocuirea caloriferelor existente (de multe ori din fontă) cu ventilo-convectoare sau cu radiatoare corect dimensionate.

Pentru Drobeta-Turnu Severin, viabilitatea sistemului de termoficare va depinde de o **strategie integrată** care să se axeze pe trei direcții: modernizarea rețelei, tranziția sursei de încălzire și reformarea modelului de guvernare.

- **Modernizarea rețelei și menținerea consumatorilor** – reducerea treptată a pierderilor în rețea la sub 20% prin reabilitarea conductelor, izolația termică și digitalizarea controlului presiunii și temperaturii.
- **Tranziția sursei de încălzire** – utilizarea pompelor de căldură pe apă de râu și a rezervoarelor de stocare pentru echilibrare sezonieră.
- **Reformarea guvernării** – crearea unui operator mixt public-privat, capabil să atragă investiții și să administreze proiecte cu finanțare europeană.

Orașul trebuie să-și re poziționeze sistemul de termoficare ca serviciu public esențial, dar sustenabil financiar, prin tarife transparente și subvenții direcționate doar către consumatorii vulnerabili. Modelul subvenției „universale” a eșuat. Înlocuirea lui cu un mecanism de protecție socială țintit ar elibera resurse pentru investiții reale.

Finanțarea modernizării

Autoritățile locale nu au resurse financiare pentru modernizarea sistemului de termoficare, de aceea este important ca ele să acceseze mecanisme de finanțare cum sunt programele gestionate de Ministerul Energiei sau de Ministerul Dezvoltării Lucrărilor Publice și Administrației, precum și investitori privați.

Fondul pentru Modernizare reprezintă principala sursă de finanțare pentru proiectele de decarbonizare a sistemelor de termoficare din România. Administrat de Ministerul Energiei, acesta sprijină investiții majore în producția de energie termică din surse regenerabile, în special centrale de cogenerare de înaltă eficiență – pompele de căldură și soluțiile de stocare termică urmând a fi adresate în apeluri de proiecte viitoare. Pentru municipii precum Drobeta-Turnu Severin se pot acoperi integral costurile eligibile pentru modernizarea infrastructurii. Schema de sprijin poate viza atât înlocuirea capacităților vechi pe păcură, cât și reabilitarea rețelelor de transport și distribuție, inclusiv prin digitalizare și sisteme de monitorizare inteligentă.

În paralel, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) poate asigura cofinanțare prin programe dedicate infrastructurii edilitare, în special pentru reabilitarea conductelor de termoficare la nivel local, modernizarea rețelelor secundare, conectarea noilor consumatori și integrarea contoarelor inteligente. Coordonarea acestor surse (Fondul pentru Modernizare și programele MDLPA) este esențială pentru a evita suprapunerile și a accelera implementarea proiectelor, asigurând totodată sustenabilitatea financiară a sistemului pe termen lung.

Prin parteneriate public-private, companiile pot contribui la dezvoltarea de centrale noi pe bază de surse regenerabile, la instalarea de capacități de stocare și la modernizarea rețelelor existente. Pe termen mediu și lung, sistemele de termoficare vor face tranziția de la producția centralizată, specifică perioadei industriale din anii '80, către sisteme moderne în care mai multe tehnologii contribuie la furnizarea agentului termic, pentru a răspunde cerințelor actuale, a stimula competiția și a reduce prețurile. Astfel de sisteme de generație IV și V pot asigura eficiență operațională, acces la tehnologie avansată și o gestionare financiară mai riguroasă, diminuând presiunea asupra autorităților locale și creând un model sustenabil de furnizare a energiei termice.

Drobeta-Turnu Severin a reprezentat, în trecut, un simbol al industrializării energetice românești. Astăzi, orașul are potențialul de a deveni un exemplu al modului în care tranziția energetică poate genera efecte economice în lanț, transformând vulnerabilitatea sistemului de termoficare într-o strategie de regenerare urbană, energetică și economică, urmând exemplul unor orașe europene și instalând pompe de căldură utilizând apa Dunării.

